

**ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA
V PRAZE**

Provozní ekonomická fakulta

Evropská agrární diplomacie

Katedra ekonomiky

TEZE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Turistický ruch jako alternativa rozvoje jihních oblastí

Autor:

Monika Trápková

Vedoucí práce:

doc. Ing. Karel Tomášík, Ph.D.

Akademický rok:

2010/2011

© 2011 ZU v Praze

Shrnutí

Diplomová práce na téma Turistický ruch jako alternativa rozvoje jihovýchodních oblastí se primárně zabývá zanalyzováním situace cestovního ruchu, jak po obecné stránce teoretické, tak po praktické stránce, aplikované na regionu jihovýchodních oblastí. Cílem diplomové práce je shrnout, analyzovat, zdokumentovat a monitorovat problematiku odvození cestovního ruchu, jak na nadnárodní úrovni i v rámci Evropské unie, především v rámci regionální politiky, tak na národní úrovni, za pomoci strategických a koncepčních materiálů, ať po detailní rozbor regionální úrovně. Za pomoci rozborů, analýz a zdokumentování všech dostupných materiálů a na základě osobních zkušeností s odborníky cestovního ruchu, byly vypracovány poznatky, na jejichž základě vznikla doporučení, ve kterých směrech má cestovní ruch v Jihozápadním kraji rezervy a naopak, kde je potenciál na rozvoj a kterým směrem se má turismus ubírat. Rozvoj oblasti turismu totiž zvýší atraktivitu regionu, naláká více návštěvníků, kteří region budou chtít navštívit a tím zvýší jeho konkurenceschopnost. Zvýšením kvality a úrovně všech těchto faktorů region dosáhne svých cílů a vizí, které ve svém rozvoji chce dosáhnout.

Diplomová práce je rozdělena do několika částí, které podávají teoretická východiska a shrnutí cestovního ruchu, dále popisuje zkoumaný region. Další kapitoly se zaměřují na rozbor a analýzy rozvoje, kde je postupováno od nejvyšších úrovní Evropské unie, ať po úroveň konkrétního regionu. V každé úrovni je rozpracován klíčový dokument, který cestovní ruch zařadí. V diplomové práci jsou analyzovány jednotlivé produktové nabídky turismu v jihovýchodních oblastech a je představena i nová koncepce prezentace kraje i za pomoci Roflberského roku, který je klíčovým marketingovým nástrojem pro získání turistů do regionu. Diplomová práce obsahuje i kvalitativní výzkum i dotazníkové šetření, které pomohlo stanovit závěrečná doporučení. Samostatná kapitola se věnuje SWOT analýze, která byla vypracována právě na základě získaných informací a poté následují autorova vlastní doporučení pro rozvoj regionu v cestovním ruchu.

Klíčová slova

Cestovní ruch, turismus, jihovýchodní oblasti, rozvoj regionu, analýza, koncepční a strategické dokumenty, konkurenceschopnost, doporučení pro rozvoj turismu

Cílem diplomové práce na téma Turistický ruch jako alternativa rozvoje jihovýchodních oblastí je podat souhrnné a ucelené informace o současném stavu turistického ruchu a turismu v regionu a na základě získaných informací analyzovat cestovní ruch. Poté, za pomoci konceptuálních materiálů, strategických dokumentů, statistických dat, konzultací s odborníky v turismu z Krajského úřadu v Jihovýchodních Budějovicích, monitoringu dostupných dat a především na základě kvalitativního výzkumu, vymezit doporučení v oblasti turismu. Na základě těchto dat byla sestavena SWOT analýza regionu, které zaznamenává slabé a silné stránky, možnosti a hrozby regionu. Ucelením všech těchto informací, byla vymezena doporučení definující oblasti, ve kterých je Jihozápadní kraj slabý a specifikují faktory a procesy, které by pomohly regionu zvýšit svoji atraktivitu, přilákat více turistů a tudíž se stát konkurenceschopným a ekonomicky vyváženým regionem, kde je vysoká kvalita života a spokojení obyvatel.

Samotná diplomová práce je rozdělena na několik částí, které na sebe navazují. Úvodem jsou zmíněna obecná data o turismu a jsou uvedeny základní informace o diplomové práci.

Následuje kapitola Cíle práce a metodika, která vymezuje hlavní cíl práce, jeho práce chce dosáhnout a jakým způsobem. Zde jsou popsány kroky, kterými je postupováno, a procesy získávání dat, ze kterých je čerpáno během zpracování diplomové práce a ze kterých jsou stanoveny závěry a doporučení.

Kapitola Literární revidovaná obsahuje definice a vymezení pojmů cestovní ruch, turistický ruch a vše, co je k tomuto tématu spojeno, například druhy a formy cestovního ruchu. Další rozsáhlá kapitola Charakteristika regionu se zabývá detailní charakteristikou sledovaného regionu. V této části je zmíněno rozdělení krajů České republiky na národní úrovni, i na úrovni Evropské unie a takzvané NUTS regiony, které jsou velmi důležitým členem pro další rozvoj, především z pohledu čerpání dotací z Evropské unie. Dále je definován samotný region jihovýchodních oblastí, kdy jsou popsány přírodní podmínky, podnebí, fauna, flora. Jsou zmíněny i statistiky obyvatelstva a ekonomiky, které tvoří důležitou složku rozvoje regionu. Kapitola číslo 5 se zabývá rozborem materiálů, které analyzují možnost rozvoje regionu v oblasti turistického ruchu. V této kapitole jsou shrnuty, analyzovány a zkoumány strategické dokumenty, konceptuální materiály, které jsou rozvoji využívány. Během zkoumání rozvoje regionu bylo použito těchto dokumentů, a zároveň proběhla spolupráce s pracovníky Krajského úřadu Jihozápadního kraje v Jihovýchodních Budějovicích,

z odboru cestovního ruchu, kteří poskytli cenné informace a na které ze zmíněných dokumentů. Tato kapitola také rozlišuje a zkoumá regionální rozvoj na úrovni nadnárodní i v rámci Evropské unie, tak i na úrovni národní a regionální. Jsou zde proto zmíněny finanční alokace z Evropské unie a jejich rozdělení v rámci cílů a rozložení strukturálních fondů. Vzhledem k postupnému rozvoji regionu je analyzována situace rozvoje a především rozvoje cestovního ruchu v regionu NUTS II Jihozápad, kam Jihozápadní region spadá a zde je monitorován strategický dokument o Regionální operační program NUTS II o Jihozápad na období 2007–2013. Součástí kapitoly vztahující se k rozvoji regionu je samostatná kapitola, která se zabývá programem rozvoje Jihozápadního kraje. V této subkapitole je popsáno a na základě zkoumání a shromáždění dat vybráno to nejlepší, vztahující se k rozvoji Jihozápadního kraje ve spojení s cestovním ruchem. Výchozím dokumentem je Strategie programu rozvoje Jihozápadního kraje pro roky 2007–2013. S vysvětlením a aplikováním do reálných projektů studentce pomáhali pracovníci Krajského úřadu, během konzultací.

Nejlepší konceptním materiálem, který byl rozebírán a ze kterého diplomová práce vycházela je Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihozápadním kraji na roky 2009–2013. Zde je představen nový koncept cestovního ruchu, nové logo, vize a procesy, které mají přispět k rozvoji cestovního ruchu v regionu. Primární změnou je to, že region přichází s produktovou nabídkou a návštěvníkům je nabízen cestovní ruch na základě aktivit. Například zimní dovolená, aktivní dovolená, cyklistika a podobně. Tyto jednotlivé nové produkty jsou v diplomové práci zahrnuty a popsány i jejich dopad, silné a slabé stránky.

Následuje kapitola v nově zavedených statistických ukazatelích cestovního ruchu. Tato data vznikla ze shromážděných informací jak z materiálů Jihozápadního statistického úřadu, tak z dat poskytnutých Krajským úřadem Jihozápadního kraje. Kapitola vztahující se k tzv. Rofimberskému roku poukazuje na marketingovou stránku kraje. Tato propagační akce, která vznikla k výročí úmrtí Petra Voka má za cíl přilákat více turistů a dát regionu v této době možnost se prezentovat. V této kapitole jsou analyzovány marketingové faktory a jejich dopad.

Nemalá část práce analyzuje dotazníkové šetření, které proběhlo mezi 96 respondenty /z povolených 137 rozeslaných dotazníků/. V dotazníku bylo zjištěno za pomoci

otevřených i uzavřených otázek, jak respondenti region vnímají, proč do regionu cestují, co preferují, jak jsou spokojeni a naopak, s čím v regionu nejsou spokojeni.

Na základě všech těchto informací, analýz, shromáždění dat, monitoringu byla sestavena SWOT analýza, která definuje slabé, silné stránky, příležitosti a hrozby regionu. Výsledky byly následovné: Silné stránky regionu jsou: příroda, kulturní dědictví, blízkost hranic s Rakouskem a Německem, nabídka zábavních, sportovních, kulturních aktivit, stále se zvyšující kvalita služeb, turistika, naučné stezky, vysoká lesnatost, objekty pro hippoturistiku a agroturistiku, volné plochy pro vybudování nových objektů, a dále například lázeňství. Naopak slabými stránkami jsou: nedostatečné informační a navigační systémy, nízká kvalita restauračních zařízení, nedostatek veřejné dopravy, nedostatek sportovního vybavení a zimních stadií, špatný poměr vodních ploch k rekreaci, rybolovu, marketingu regionu a jeho propagaci, dopravní infrastruktura, nedostatek prostor pro kongresovou turistiku. Mezi nejvýznamnější příležitosti se dají zařadit: možnost čerpání z fondů EU, zvyšování zájmu dovolené v regionu, zvýšení agroturistiky a sportovního vyžití, ochota pracovat ve službách turismu, rozvoj marketingu, rozvoj wellness a lázeňství, zjednodušení legislativy a podpora kongresové turistiky. Naopak největšími hrozbami se jeví: neochota zaměstnanců služeb cestovního ruchu, malá schopnost reagovat na změny a požadavky turistů, malé investice ze strany města na rekonstrukce, nedostatek propagačních materiálů, nedostatečné turistické cesty, blízkost jaderné elektrárny, omezené investice a orientace na jednodenní návštěvy.

Vzhledem k výše uvedeným faktorům byla sestavena doporučení, která by měla pozvednou cestovní ruch a jeho rozvoj, který má dopad i na samotný rozvoj celého regionu. Cílem těchto doporučení je zvýšit konkurenceschopnost, atraktivitu a přilákat více turistů do regionu. Tím se zvýší kvalita regionu i životní úroveň v celé oblasti. Výběr těchto nejvýznamnějších doporučení je následující: ochranná opatření přírodních objektů; zvýšení investic do oprav kulturních a historických budov; dopravní infrastruktura co nejdříve naprosto nedostačující o nutnost zaměřit se na dostavbu dálnice a dalších rychlostních silnic; zlepšení značení a propagace turistických stezek a cyklostezek a vnovat více pozornosti v blízkosti těchto míst k vybudování odpočívadel, restauračních kiosků; zvýšit možnost trávení dovolené s dětmi v regionu chybí zařízení pro rodiny s dětmi; celková propagace a marketing regionu je nízké úrovni o více využít internet, rádio,

televizi, noviny, časopisy a celkově jedna z nejslabších oblastí; spolupráce měst, obcí a podnikatelů jsou nezbytným propojením pro fungování turismu a po této stránce spolupráce je nedostatečná; zaměřením se na kongresovou turistiku počet návštěvníků stále stoupá, ale je nedostatečná kapacita, stejně tak jako stále oblíbenější wellness; lidský kapitál a vztahová ochota, připravenost a otevřenost změní nám a chtít v cestovním ruchu pracovat.

Seznam literatury a zdroj

Bulletin Ministerstva pro regionální rozvoj. Oddělení evropských dotací

Broflura Rozpočet EU na rok 2011. Lucemburk, Úřad pro publikace Evropské unie, 2011.

G-PROJECT, s.r.o. *Evropské projekty Jiho českého kraje*. České Budějovice: Jiho český kraj a Krajský úřad, 2006

Informační publikace ROP Jihozápad, strana 13

Informační zpravodaj regionálního operačního programu Jihozápad HEJ ROP. číslo 8.03/2010.

Kocourek, J. *Jihní české obrazový vlastivědný průvodce*. Frytag&berndt, Praha 2004. ISBN-978-80-7041-586-3.

Kotler P., Bowen J., Makens J. *Marketing for hospitality and tourism*. Third edition. Pearson Education International 2006, USA. ISBN 0-13-120057-7

Middleton. V.T.C. *Marketing in Travel and Tourism*. Butterworth-Heinemann Ltd. Second Edition 1994. ISBN 0 0 7506 0973 7

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Česká republika a portréty krajů*. Praha 2006

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013*

Ministerstvo pro regionální rozvoj a oddělení strukturálních fondů

Ministerstvo pro regionální rozvoj. *Czech Republic and its regions; Regional policy and preparation for structural funds*. Prague: Metropolis Media, a.s. 2005

Podhorský, Marek. *Jiho český kraj*. Frytag&berndt, Praha. 2009. ISBN-978-80-7316-074-6. Strana 7

Poskytnuté materiály z Krajského úřadu a Priority Jiho českého kraje, strana 1

Program rozvoje Jiho českého kraje, kapitola číslo 5., strana 4

Průvodce fondy EU 2007 a 2013. Brno 2007. ISBN 978-80-903830-0-5

Publikace Regionální opera ní program NUTS II Jihozápad na období 2007 ó 2013, revize k 15. 1. 2010

Regionální rozvojová agentura Plze ŝký kraj, o.p.s. 2006

Strategie regionálního rozvoje ěské republiky. Vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj R. 2006. ISBN 80-239-7497-1

Strategie regionálního rozvoje ěské republiky. Vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj R. 2006. ISBN 80-239-7497-1. Strana 57

Strategie programu rozvoje Jiho ěského kraje 2007 - 2013, kapitola . 4., strana 3

Strategie programu rozvoje Jiho ěského kraje 2007 - 2013, kapitola . 4., strana 23

Strategie programu rozvoje Jiho ěského kraje 2007 - 2013, kapitola . 4., strana 34

Strategie programu rozvoje Jiho ěského kraje 2007 - 2013, kapitola . 4., strana. 56

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jiho ěském kraji na roky 2009 ó 2013. Zpracoval Piskacek&Benes Consulting, s.r.o. 2009, strana 28.

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jiho ěském kraji na roky 2009-2013. Zpracovatel Piskacek&Benes Consulting, s.r.o. 2009, strana 12.

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jiho ěském kraji na roky 2009 ó 2013. Zpracovatel Piskacek&Benes Consulting, s.r.o. 2009, strana 73

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jiho ěském kraji na roky 2009 ó 2013, Zpracovatel Piskacek&Benes Consulting, s.r.o. 2009, strana 54

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jiho ěském kraji na roky 2009 ó 2013, strana 28

Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jiho ěském kraji na roky 2009 ó 2013, strana 20

Summary of Regional Development Strategy of the Czech Republic. Prague 2006. Strana 3

Strategický rozvoj destinace cestovního ruchu. Vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj R, Praha 2007

Zákon o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona . 320/2002 Sb., zákona . 109/2006 Sb., zákona . 138/2006 Sb., zákona . 186/2006 Sb., zákona . 66/2007 Sb. a zákona 154/2009 Sb.

ZELENKA Josef. PÁSKOVÁ Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002

Internetové zdroje

Všechny zdroje, které byly použity z internetu, byly hledány a bylo s nimi pracováno v rozmezí měsíce únor 2010 až březen 2011.

<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013?lang=en-GB>

<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-op>

http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/barometer/UNWTO_Barom10_update_april_en_excerpt.pdf

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/metadata?p_product_code=TOUR_DEM_ESMS

<http://unwto.org/en/about/unwto>

<http://www.czechtourism.cz>

http://www.ucr.uhk.cz/page.aspx?page_id=31&mode=1&letter=3

<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

http://www.unwto.org/facts/eng/pdf/barometer/UNWTO_Barom10_update_april_en_excerpt.pdf

<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>,

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=248/2000&PC_8411_p=2&PC_8411_l=248/2000&PC_8411_ps=10#10821

<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/311011-10-2010-09>

<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika>.

<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>,

http://europa.eu/pol/reg/index_cs.htm

<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/prordn/index_en.cfm

<http://www.rr-jihozapad.cz>

<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=1ed4e603-249c-4083-a685-73de948e1f84>

http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=710&par%5Blang%5D=

<http://www.jiznicechy.cz/cs-CZ/jizni-cechy/temata-a-aktivity.html>

<http://jiznicechy.cz/pesiturismus>

<http://www.klubturistu.cz>

<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>

<http://www.euroskop.cz/42281/clanek/uvod-do-strukturalnich-fondu-v-ceske-republice/>

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/regionalni-politika-evropske-unie/1001573/44179/&usg>

<http://invest.kraj-jihocesky.cz/language/en/images/greenfields.jpg>

<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/311011-10-2010-05>

<http://kraj-jihoceky.cz>

<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika?lchan=1&lred=1>.

Regionální Opera ní Program NUTS II ó Jihozápad na období 2007 ó 2013

<http://www.czso.cz>

<http://www.businessballs.com/swotanalysisfreetemplate.htm>